

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 17.5.2004
KOM(2004) 380 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

***e*Europe 2005: Ajourføring af handlingsplanen**

{SEC(2004) 607 }

{SEC(2004) 608 }

RESUMÉ

Handlingsplanen *eEurope 2005* er et led i den strategi, som blev fastlagt ved Det Europæiske Råds møde i Lissabon, og som sigter mod at modernisere EU's økonomi og gøre EU til et videnbaseret samfund. Midtvejsrevisionen af *eEurope* blev vedtaget i februar 2004 og godkendt af Rådet på dets forårsmøde om telekommunikation i 2004. Denne meddelelse følger op på midtvejsrevisionen og foreslår en række ændringer til handlingsplanen. De nye tiltag, som foreslås i denne meddelelse, ændrer ikke handlingsplanens vægtning eller opbygning. Målene for *eEurope 2005* bibeholdes og det samme gør betoningen af god praksis, benchmarking og en åben koordineringsmetode.

De femten tiltag, som foreslås i denne meddelelse, tager sigte på at supplere de nuværende tiltag med henblik på at nå de specifikke mål for *eEurope* og fremskynde udviklingen. En sammenfattende statusrapport for alle tiltag findes i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene SEC(2004)607.

Bredbånd: Bredbåndsstrategier står højt på dagsordenen i øjeblikket. Derfor gav alle medlemsstater tilsagn om at forelægge deres nationale bredbåndsstrategier inden udgangen af 2003. Denne proces er i gang for de 15 gamle medlemsstater, men skal udvides til at omfatte nettenes geografiske dækningsområde udvides, blive lagt mere vægt på fjerntliggende områder og landområder, som er tyndt befolkede, og hvor markedskræfterne er svage. I juni 2004 etableres et forum vedrørende it-kløften (Digital Divide Forum), som skal drøfte dette tema og udvikle strategier, hvor der er behov for det (*tiltag 2*). Bredbånd uden de fordele, der er ved internetprotokollens version 6 (IPv6), ville i høj grad begrænse udbuddet af innovative tjenester og applikationer, og Kommissionen vil gøre status over udviklingen i samarbejde med de nationale IPv6-taskorcer (*tiltag 3*).

Offentlige tjenester på nettet: I forbindelse med *eEurope* er der altid blevet lagt stor vægt på, at den offentlige sektor kan stimulere udviklingen hen imod et videnbaseret samfund ved at lægge offentlige tjenester på nettet og således gøre disse tjenester mere effektive, herunder omkostningseffektive. Der er sket store fremskridt inden for *eEurope*'s tre indsatsområder de seneste fem år (dvs. e-forvaltning, e-sundhed og e-læring), og der har været betydelige ekstra fordele. Som det blev påpeget i midtvejsrevisionen af *eEurope*, kan der dog gøres mere inden for hvert af disse områder for at forbedre interoperabiliteten og opbygge et EU-dækkende samarbejde. Med dette mål for øje foreslås en række nye tiltag, som skal lette en mere gnidningsløs udbredelse af onlinetjenester, fra forsknings- og pilotprojekter frem til en videre udbygning. Det foreslås navnlig – og i overensstemmelse med den åbne koordineringsmetode – at fremme konsensusdannelse og udveksling af god praksis, som inddrager alle interesseparter. Med sigte på en bredere formidling af forskningsresultater inden for alle tre områder, foreslås det for det første at fremme frivillige og multilaterale tilsagn om at følge en fælles prioritering for udbredelsen af onlinetjenester (*tiltag 4*). Herudover foreslås tiltag inden for hvert område, som har til formål at øge offentlige net tjenesters interoperabilitet og udvekslingen af god praksis. Inden for området e-forvaltning skal et sæt rammer, som fremmer en gensidig læreproces og medvirker til at identificere hindringer for erfaringsudveksling, være fuldt på plads inden udgangen af 2005 (*tiltag 5*). For så vidt angår e-sundhed, suppleres alle medlemsstaters tilsagn om at udarbejde en køreplan for e-sundhed med en database over bedste praksis inden for interoperabilitet på e-sundhedsområdet (*tiltag 6*). For e-læring foreslås en køreplan for den fremtidige udvikling, så der etableres en fælles dagsorden blandt de forskellige interesseparter i sektorerne uddannelse, forskning, industri og det offentlige (*tiltag 7*).

e-forretning: I sammenhæng med Lissabon-strategien har eEurope's støtte til e-forretning (e-business) været et væsentligt element. Nærmere bestemt har støtten været med til at sikre, at der skabes gunstige vilkår for e-forretning, især ved at fokusere på interoperabilitet og standardisering, afskaffelse af retlige hindringer for udnyttelsen af e-forretning og fremme af små og mellemstore virksomheders (SMV) anvendelse af e-forretning. På dette område foreslås tre foranstaltninger, som skal skabe bedre vilkår for en øget anvendelse af e-forretning. Den første er at analysere virkningen af direktivet om e-signaturer (*tiltag 8*). Den anden foranstaltning, som tager sigte på at etablere rammer for m-handel, går ud på at udarbejde en plan for mobilbetalinger, som fastlægger prioriteter og opridses de praktiske skridt på vejen mod interoperable løsninger (*tiltag 9*). På baggrund af det store potentiale, der ligger i systemer til forvaltning af digitale rettigheder, når det drejer sig om at skabe et sikkert miljø for indholdsproduktion og -distribution, er den tredje foranstaltning etableringen af en gruppe på højt plan, som skal klarlægge, hvilke spørgsmål der skal tages op på EU-niveau vedrørende de teknologiske, økonomiske og retlige aspekter af forvaltning af digitale rettigheder (*tiltag 10*).

Der foreslås to tiltag på e-forretningsområdet vedrørende fremme af interoperabilitet og udveksling af god praksis. Da der er utilstrækkelig interoperabilitet mellem forretningsapplikationer, hvilket fortsat hindrer udbredelsen af e-forretning, går det første forslag ud på at oprette et interoperabilitetscenter for virksomheder (Enterprise Interoperability Centre), som skal formidle resultaterne af et nyt integreret projekt vedrørende virksomheders interoperabilitet (*tiltag 11*). Ifølge det andet forslag suppleres aktiviteterne under det støttenetværk for e-forretning, der allerede er lanceret som led i eEurope 2005, med indsamling og strukturering i en online-database af eksempler på bedste praksis inden for e-forretning blandt små og mellemstore virksomheder (*tiltag 12*).

Under drøftelserne i forbindelse med midtvejsrevisionen blev der flere gange peget på spørgsmålet om **e-integration** (e-inddragelse) som et højt prioriteret emne i "et informationsfund for alle". Der er dog behov for en mere detaljeret viden om dette komplekse spørgsmåls forskellige facetter og for at omsætte denne viden i en konkret handlingsplan. Det foreslås derfor at revurdere prioriteringerne for e-integration og opstille specifikke og realistiske mål på området (*tiltag 13*).

Benchmarkingindsatsen er en væsentlig del af den åbne koordineringsmetode, som eEurope bygger på. Den giver også overblik over informationsfundets aktuelle stade i EU. Der gøres en betydelig indsats for at indsamle benchmarkingdata, men i øjeblikket præsenteres resultaterne ikke på en måde, der fremhæver fremskridtene i det europæiske informationsfund bedst muligt. Dataene er indtil nu heller ikke blevet analyseret med henblik på at vurdere, i hvilken grad handlingsplanen har bidraget til at nå målene, samt konsekvenserne for strategien fremover. Det foreslås derfor, at benchmarkingindsatsen gøres mere synlig, og at dens analytiske værdi øges, ved at der udvikles en integreret netplatform, "eEurope Online", som præsenterer ajourførte oplysninger om forløbet af eEurope-aktiviteterne (*tiltag 14*).

Endelig forelægges midtvejsevalueringen af **Lissabon-strategien** i foråret 2005, hvor eEurope-handlingsplanen er i sit sidste år. Det vil derfor være hensigtsmæssigt at gennemgå og reflektere over handlingsplanens bidrag til Lissabon-strategien og forberede yderligere bidrag til Lissabon-strategiens anden fase frem til 2010 (*tiltag 15*).

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

eEurope 2005: Ajourføring af handlingsplanen

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	5
2.	Bredbånd	7
2.1.	Nationale bredbåndsstrategier	7
2.2.	Vækstinitiativet og forummet vedrørende it-kløften	8
2.3.	IPv6	9
3.	Større udbredelse af offentlige tjenester på nettet	9
3.1.	E-forvaltning	11
3.2.	E-sundhed	12
3.3.	E-læring	12
4.	Sikre og dynamiske rammer for e-forretning	13
4.1.	E-signaturer	14
4.2.	E-betalinger: en plan for mobilbetalinger (m-betalinger)	14
4.3.	Forvaltning af digitale rettigheder	15
4.4.	Mod større udbredelse af e-forretning	15
5.	Tiltag vedrørende e-integration	17
6.	Benchmarking af eEurope	18
7.	Informations- og kommunikationsteknologiens bidrag til Lissabon-strategien	19
8.	Konklusion	20

1. INDLEDNING

eEurope er et led i Lissabon-strategien, som sigter mod at modernisere EU's økonomi og etablere en videnbaseret økonomi med større beskæftigelse og social samhørighed inden 2010. Handlingsplanen er således et af de vigtigste redskaber til at opbygge "et informationssamfund for alle".

Handlingsplanen eEurope 2002, som blev godkendt ved Det Europæiske Råd i Feira i juni 2000, lagde især vægt på udbredelse af internettet i EU. Slutrapporten om eEurope 2002 viste, at hovedparten af handlingsplanens 65 mål var blevet opfyldt. Næsten alle virksomheder og skoler havde fået adgang til internettet, og antallet af tilsluttede husstande var næsten tredoblet, foruden at EU's forskningsnet var det hurtigste i verden¹.

I slutningen af 2002 var der dog ikke meget, der tydede på, at succesen med at få EU på nettet var blevet omsat i nye arbejdspladser og tjenester. De stigninger i produktiviteten, som blev observeret andre steder, navnlig i USA, var heller ikke så synlige i Europa. Internetforbindelserne var der, men brugen af dem haltede bagefter. Eftersom internettet nu var alment udbredt, begyndte den politiske opmærksomhed meget naturligt at vende sig mod efterspørgselssiden, dvs. brug og virkning.

På Det Europæiske Råds møde i Barcelona blev Kommissionen derfor opfordret til at udarbejde en eEurope-handlingsplan, som skulle lægge vægt på at sikre, "at bredbåndnet gøres almindeligt tilgængelige og anvendes i hele EU inden udgangen af 2005, og at internetprotokollen IPv6 udvikles...og på net- og informationssikkerhed, digital forvaltning, e-læring, e-sundhed og e-handel"².

Resultatet var handlingsplanen eEurope 2005, som blev vedtaget i maj 2002. Øget internetbrug og oprettelse af nye tjenester var planens centrale mål, som blev godkendt på Det Europæiske Råds møde i Sevilla³. Handlingsplanens overordnede sigte er, at EU inden udgangen af 2005 skal have moderne net-tjenester (e-forvaltning, e-læring, e-sundhed) og et dynamisk elektronisk forretningsmiljø, som bygger på almen adgang til bredbåndstjenester til rimelige priser og en sikker informationsinfrastruktur.

I resolutionen om eEurope af februar 2003⁴ forpligtede medlemsstaterne sig til at gennemføre handlingsplanen og bifaldt Kommissionens planer om at foretage en midtvejsrevision af handlingsplanen forud for Det Europæiske forårsmøde 2004, set i lyset af EU-udvidelsen. Parallelt hermed blev handlingsplanen eEurope+ 2003 lanceret i juni 2001 på de dengang 13 kandidatlandes initiativ. eEurope+, som havde de samme mål som eEurope 2002, endte i

¹ Se "Slutrapport om eEurope 2002, KOM(2003) 66 og eEurope 2002: Progress made in Achieving the Targets SEC(2003) 407.

² Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Barcelona, afsnit 40 (<http://ue.eu.int/da/Info/eurocouncil/index.htm>).

³ Handlingsplanen eEurope 2005, KOM(2002) 263.

⁴ Rådets resolution om gennemførelsen af handlingsplanen eEurope 2005, EUT C 48 af 28.2.2003, s. 2.

februar 2004 med offentliggørelsen af den afsluttende statusrapport ved ministerkonferencen i Budapest⁵.

Midtvejsrevisionen, som bygger på omfattende høringer i 2003, bekræftede, at eEurope's mål er relevante og tilstrækkelige til at takle informationsfundets udfordringer i et EU med 25 medlemmer. Ved evalueringen var der enighed om, at det er nødvendigt at ajourføre og finjustere initiativerne og at styrke gennemførelsesmekanismerne. Meddelelsen om midtvejsrevisionen blev vedtaget i februar 2004⁶. Herudover opfordrede Rådet på mødet om telekommunikation i foråret 2004 Kommissionen til at forelægge en revideret handlingsplan inden Rådets møde i juni 2004.

Denne meddelelse indeholder den reviderede eEurope-handlingsplan og giver en detaljeret beskrivelse af en række tiltag på områder, hvor indsatsen kan forbedres. Sammenfattende er den vigtigste konklusion, at ajourføringen ved midtvejspunktet bør sigte mod at:

- styrke den EU-dækkende dimension, da initiativerne stadig oftest er nationalt eller regionalt orienteret, og muligheder for en mere effektiv erfaringsudveksling fortabes
- fjerne hindringer for yderligere udbygning og øget anvendelse af bredbånd. Dette afhænger delvis af et større udbud af attraktivt indhold. Indholdsmarkederne vil på deres side nyde godt af brugbare metoder til beskytte ophavsrettigheder til indhold og implementering af systemer til forvaltning af digitale rettigheder
- takle emner som interoperabilitet og standarder, navnlig med henblik på at skabe mulighed for almen adgang på et teknologineutralt grundlag
- få udbytte af investeringer i informations- og kommunikationsteknologi i form af produktivitetstilvækst, jobskabelse, øget effektivitet og tjenestekvalitet
- skabe en stærkere forbindelse mellem benchmarkingindsatsen og strategiudviklingen, og mellem målingen af efterspørgslen og evalueringen af virkningerne af eEurope
- styrke de aspekter af eEurope, der har at gøre med social samhørighed, navnlig hvad angår regionale skævheder og mulighederne for multiplatformslevering af tjenester for at udvide adgangsmulighederne.

Disse konklusioner har været retningsgivende ved ajourføringen af selve handlingsplanen, hvilket også var hovedsigtet med midtvejsrevisionen. Overordnet set ændrer de nye tiltag, som foreslås i denne meddelelse, ikke handlingsplanens vægtning eller opbygning.

I tråd med hensigten om at finjustere snarere end at ændre handlingsplanen fuldstændig følger denne meddelelser opbygning stort set linjerne i den nuværende eEurope 2005-handlingsplan. Meddelelsen indledes med nogle overvejelser om bredbåndsstrategier og adgang til bredbånd. Derefter behandles spørgsmålene om udbredelsen af offentlige tjenester på nettet, og dette følges af et tredje afsnit om etablering af de rette vilkår for en vellykket udbredelse af e-forretning. I betragtning af den nært forestående oprettelse af Det Europæiske Agentur for Net- og informationssikkerhed (ENISA) behandles spørgsmålet om en sikker

⁵ Handlingsplanen eEurope+ 2003 – Afsluttende statusrapport.

⁶ KOM(2004) 108.

informationsinfrastruktur ikke særskilt i denne meddelelse. Sikkerhedsspørgsmål indgår i stedet som en del af behandlingen af temaerne e-forretning og offentlige tjenester på nettet.

Spørgsmålet om e-integration viste sig under drøftelserne i forbindelse med midtvejsrevisionen at være et nyt højt prioriteret emne, og der stilles her forslag om et indledende tiltag på dette område. Afsnittet om benchmarking bekræfter, hvor vigtig benchmarking er som grundlag for den åbne koordineringsmetode, men også som en metode til at formidle fremskridtene i forbindelse med eEurope til en bredere del af offentligheden. Endelig introduceres et nyt tiltag, der består i at vurdere de resultater, der er nået, og reflektere over nye muligheder for fremtiden. Det sker på baggrund af den kommende midtvejsevaluering af Lissabon-strategien og det forhold, at eEurope går ind i sit sidste år i 2005.

I denne meddelelse beskrives nyligt iværksatte tiltag og nye tiltag, som Kommissionen foreslår for at fremskynde udviklingen, men de oprindelige tiltag evalueres ikke. Det tilhørende arbejdsdokument (bilag 1) omfatter dog en oversigtstabel, som viser udviklingen for alle de oprindelige og nye tiltag.

2. BREDBÅND

Bredbånd er i øjeblikket et af de højst prioriterede temaer i eEurope-handlingsplanen. De 15 gamle medlemsstater er alle ved at iværksætte nationale strategier, og disse analyseres med sigte på at stimulere yderligere fremgang efter Det Europæiske Råds møde i juni 2004. Der foreslås yderligere tiltag for at holde farten oppe og få de nye medlemsstater inddraget.

Den høje prioritering er velbegrunnet, når man ser på den hurtige udbredelse af bredbåndsnet og væksten i antallet af tilslutninger. Meddelelsen om midtvejsrevisionen og meddelelsen "*Højhastighedsforbindelser i Europa*" henledte opmærksomheden på den meget høje vækstrate i bredbåndstilslutninger i EU, som blev fordoblet i 2003. Spørgsmålet om geografisk dækning indgår i de fleste nationale bredbåndsstrategier. Der er iværksat yderligere initiativer på EU-plan, herunder navnlig vækstinitiativet. Den slæbende efterspørgsel forudsætter et større kendskab til de vilkår, der er nødvendige for at sikre en mere udbredt anvendelse af bredbånd. Dette aspekt vil blive gransket i undersøgelser, som Kommissionen igangsætter i løbet af 2004. Det er dog også vigtigt at fjerne flaskehalse, som sinker udviklingen af et marked for online-indhold, f.eks. ved at arbejde på systemer til forvaltning af digitale rettigheder (DRM) og ved at øge borgernes tillid til e-forretning. (Disse spørgsmål behandles i afsnit 4).

2.1. Nationale bredbåndsstrategier

Ved Det Europæiske Råds møde i foråret 2003 forpligtede de 15 gamle medlemsstater sig til at vedtage nationale bredbåndsstrategier⁷. Kommissionen vil forelægge en sammenfatning af disse strategier for Rådet (telekommunikation). Den nuværende indsats omfatter dog kun de 15 gamle medlemsstater. Det er nødvendigt at inddrage alle 25 medlemsstater og at holde farten oppe ved at udpege nøgleområder, hvor der skal gøres en yderligere indsats.

⁷ "Højhastighedsforbindelser i Europa: De nationale bredbåndsstrategier", KOM(2004) 369.

Tiltag 1: De nye medlemsstater bør vedtage en national bredbåndsstrategi inden udgangen af 2004. Udvikling af ny teknologi, vækst på bredbåndsmarkedet samt udveksling af erfaringer nødvendiggør en ajourføring af de nationale bredbåndsstrategier. Medlemsstaterne bør foretage en gennemgribende ajourføring inden udgangen af 2005. Kommissionen overvåger fortsat forløbet af gennemførelsen af de nationale strategier og gør status over resultaterne og udviklingen i første halvdel af 2006 som led i evalueringen af eEurope 2005.

2.2. Vækstinitiativet og forummet vedrørende it-kløften

Et af eEurope 2005-handlingsplanens vigtigste mål er et alment tilgængeligt og anvendt bredbåndsnet.

Investeringer i elektronisk kommunikation skal først og fremmest være markedsdrevne, men offentlige myndigheder kan spille en rolle, navnlig i landområder og fjerntliggende eller dårligt stillede områder, hvor efterspørgslen kan være utilstrækkelig til at tiltrække kommercielle investeringer. Hvis investeringer i it-infrastruktur i mindre gunstigt stillede områder udebliver, fordi der ikke regnes med et tilstrækkeligt afkast, er der fare for, at eEurope's mål om et informationssamfund for alle ikke vil kunne nås. Derfor er der iværksat særlige tiltag, hvortil der anvendes midler fra EU's strukturfonde, med henblik på at løse problemerne med for ringe efterspørgsel i landområder og fjerntliggende områder samt økonomisk ugunstigt stillede byområder. Der er udsendt et sæt reviderede retningslinjer om kriterier og gennemførelsesbestemmelser i forbindelse med brugen af strukturfonde til støtte for elektronisk kommunikation, således at denne er i overensstemmelse med reglerne om statsstøtte⁸. I det europæiske vækstinitiativ⁹, som blev godkendt ved Det Europæiske Råds møde i december 2003, fremhæves muligheden for at anvende finansielle instrumenter, herunder strukturfondene, til at sikre alment tilgængelige bredbåndstjenester, som allerede foreslået i eEurope 2005¹⁰. Udviklingen stimuleres yderligere ved hjælp af "kvikstartprojekter" til overvindelse af it-kløften, som skal fremskynde levering af bredbåndsadgang i utilstrækkeligt dækkede områder ved hjælp af en teknologineutral løsning. Offentlige initiativer kan supplere kommercielle investeringer, men bør på ingen måde foregribe private initiativer eller forvride konkurrencen, foruden at den altid bør bygge på en teknologineutral tilgang.

Kommissionens nyligt vedtagne hvidbog om rumpolitik og meddelelsen "Højhastighedsforbindelser i EU"¹¹ annoncerede begge et forum vedrørende it-kløften (Digital Divide Forum), som skal lanceres i juni 2004. Forummet skal ikke etableres som en ny enhed, men snarere være et onlineforum for drøftelser med input fra eksisterende udvalg og grupper, som koordineres af eEurope-rådgivningsgruppen¹² med sigte på at bringe informationssamfundets interesseparter sammen og analysere, hvordan it-kløften rent geografisk kan mindskes. Forummets arbejde skal koncentrerer om mulighederne for at

⁸ SEC(2003) 895.

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/working/doc/telecom_en.pdf

⁹ KOM(2003) 690 endelig.

¹⁰ Se KOM(2003) 65 "Elektronisk kommunikation: Vejen til videnøkonomien" og KOM(2003) 690 "Et europæisk vækstinitiativ".

¹¹ "Rummet: en ny europæisk grænse for en større Union: En handlingsplan for gennemførelsen af den europæiske rumpolitik", KOM(2003) 673, og meddelelse om "Højhastighedsforbindelser i EU - Den seneste udvikling i den elektroniske kommunikationssektor", KOM(2004) 61.

¹² "eEurope-rådgivningsgruppen" er den nye betegnelse for "eEurope-styringsgruppen", som er nævnt i beslutning nr. 2256/2003/EF om Modinis-programmet.

udvide bredbåndsinfrastrukturens geografiske dækning i EU, så hidtil utilstrækkeligt dækkede regioner omfattes, og dermed bidrage til at overvinde it-kløften.

Forummet har tre opgaver. Den første er at analysere de vigtigste faktorer, som er afgørende for, at der er en it-kløft, og derefter komme med praktiske forslag til, hvordan denne kløft overvindes. Den anden opgave er at undersøge alternative teknologiske muligheder, herunder navnlig for adgang via forskellige bredbåndstransmissionsmedier. Endelig skal forummet overvåge kvikstartprojekter vedrørende bredbånd under det europæiske vækstinitiativ samt udvekslingen af god praksis.

Tiltag 2: I løbet af 2004 etablerer Kommissionen et forum vedrørende it-kløften (Digital Divide Forum), og fremlægger de første resultater af forummets arbejde inden midten af september 2004. Forummets rapportudkast lægges frem til bred offentlig drøftelse senest i juli 2004 og leverer input til Kommissionens rapport om vækstinitiativet i foråret 2005.

2.3. IPv6

Konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Barcelona¹³ fremhævede "netværkssikkerhed og internetprotokollen IPv6" som et af de områder, ministrene burde rette opmærksomheden mod. Sammen med bredbånd er den nye internetprotokol IPv6 en nødvendig teknologi for eEurope og informationssamfundet. Bredbånd uden de fordele, der er ved IPv6, ville i høj grad begrænse det udbud af innovative tjenester og applikationer, som er en forudsætning for et avanceret informationssamfund. Nogle medlemsstater har allerede nedsat nationale IPv6-taskorcer for at lette udbredelsen af den nye version af internetprotokollen og udarbejdet nationale planer, hvori indgår, at offentlige udbud skal indeholde krav om anvendelse af IPv6.

Tiltag 3: I løbet af 2004 gør Kommissionen status over fremgangen i udbredelsen af IPv6 i EU og udarbejder en rapport inden årets udgang, som fastsæt i meddelelsen om internettets næste generation¹⁴, der blev vedtaget i februar 2002.

3. STØRRE UDBREDELSE AF OFFENTLIGE TJENESTER PÅ NETTET

Handlingsplanen eEurope 2005 lægger særlig stor vægt på, at udbredelsen af offentlige tjenester på nettet inden for områderne e-forvaltning, e-sundhed og e-læring stimuleres. Det er der mindst tre grunde til. Den ene er, at der er et enormt potentiale i at anvende informations- og kommunikationsteknologi (IKT) til at øge effektiviteten i de offentlige tjenester, fordi disse udgør en meget stor del af den økonomiske aktivitet i EU og repræsenterer mange arbejdspladser og en betydelig købekraft. I handlingsplanen erkendes, at offentlige tjenester i kraft af deres vægt kan virke som en katalysator for udviklingen hen imod en videnskabsbaseret økonomi. En anden grund er, at udbredelsen af IKT kan fremme en mere effektiv formidling af tjenester til EU's borgere. F.eks. blev det i en nylig undersøgelse af det offentlige effektivitet i Det Forenede Kongerige skønnet, at det offentlige administrationsudgifter kunne reduceres væsentligt ved at anvende mere IKT. IKT kan navnlig øge omkostningseffektiviteten i den offentlige sektor, som dermed bedre kan imødekomme det vedvarende pres for at udnytte midlerne bedre eller gøre mere med færre midler. En tredje grund er, at offentlige tjenester stort set er under de politiske beslutningstageres direkte

¹³ <http://register.consilium.eu.int/pdf/en/02/st07/07172en2.pdf>.

¹⁴ KOM(2002) 96 endelig.

kontrol. eEurope prioriterer faktisk disse områder delvis på grund af den direkte indflydelse, de politiske beslutningstagere har på innovationshastigheden inden for offentlige tjenester.

Meddelelsen om midtvejsrevisionen af eEurope pegede på, at der er gjort betydelige fremskridt med at udbygge offentlige tjenester på nettet. Der er dog bekymring over, at efterspørgslen efter sådanne tjenester halter langt bagefter udbuddet, og over at de potentielle effektivitetsgevinster fra IKT-applikationer endnu ikke er blevet demonstreret i særlig stort omfang. De tiltag, som foreslås i dette afsnit, er skridt i retning af større effektivitet og større brug af offentlige tjenester på nettet inden for de vigtige områder e-forvaltning, e-sundhed og e-læring.

På EU-plan gøres der allerede en betydelig indsats for at udvikle offentlige onlinetjenester. Der gennemføres omfattende forskning inden for hvert af områderne (e-forvaltning, e-sundhed og e-læring) som led i IST-programmet. eTEN er Fællesskabets program til fremme af udbredelsen af telenetbaserede tjenester (e-tjenester) med en transeuropæisk dimension¹⁵. IDA-programmet (dataudveksling mellem administrationer) har til formål at koordinere oprettelsen af EU-dækkende telenet mellem administrationer, mens e-forvaltningstiltag støttes af fælles politiske rammebestemmelser, meddelelsen om e-forvaltning og målene i handlingsplanen eEurope 2005. Endvidere støttes e-forvaltning af den del af IDA-programmet, som går ud på at udvikle interoperabilitetsforanstaltninger, der skal bruges i sektornet, og som er stærkt orienteret mod EU-dækkende e-forvaltningstjenester for borgere og virksomheder¹⁶. Denne indsats indgår allerede i eEurope 2005, hvor der f.eks. er fastsat et mål om etablering af interoperabilitetsrammer for EU-dækkende tjenester inden udgangen af 2003. Kommissionen opfyldte dette mål i januar 2004 med offentliggørelsen af et høringsdokument vedrørende europæiske interoperabilitetsrammer¹⁷. E-forvaltning er yderligere blevet fremmet og den politiske opbakning er blevet styrket via ministerkonferencer i 2001 og 2003.

Trods disse tiltag har vi ikke opnået, at anvendelsen af informationssamfundsteknologier gennemgår en glat udvikling fra pilotfasen til den almene udbredelse, der skulle give en væsentlig forøgelse af kvaliteten og effektiviteten i de offentlige tjenester. Høringen i forbindelse med midtvejsrevisionen viste, at der er behov for en yderligere indsats, når det gælder interoperabilitet mellem og udbredelse af EU-dækkende tjenester.

Hvad angår interoperabilitet inden for e-forvaltning, udpegede medlemsstaterne en række emner som yderst vigtige, herunder fælles borgeridentifikatorer, e-autentificering og datavokabularer. Inden for e-sundhed er det nødvendigt at skabe interoperabilitet i hele Europa for at sikre en borgerorienteret kontinuitet i sundhedsvæsenet samt patientmobilitet. Inden for e-læring er det opfattelsen, at manglen på interoperabilitet forsinker anvendelsen af forskningsresultater i undervisningsmiljøer, hæmmer udviklingen af et blomstrende indholdsmarked og forhindrer brugerne i selv at skabe og udveksle indhold.

I meddelelsen om midtvejsrevisionen af eEurope 2005 bemærkedes det også, at offentlige e-tjenester er nationalt og regionalt orienteret og bør udvikle en fælleseuropæisk dimension. Der

¹⁵ Se Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1376/2002/EF af 12. juli 2002 og nr. 1336/97/EF om et sæt retningslinjer for transeuropæiske telenet.

¹⁶ Angående det nuværende IDA-program: se beslutningen om retningslinjer nr. 1719/1999/EF og afgørelsen om interoperabilitet (nr. 1720/1999/EF), som ændret den 21. oktober 2002 ved henholdsvis beslutning nr. 2046/2002/EF og afgørelse nr. 2045/2002/EF.

¹⁷ <http://europa.eu.int/ISPO/ida/export/files/en/1674.pdf>

er for nylig taget et vigtigt skridt fremad for at støtte dette mål med Europa-Parlamentets og Rådets vedtagelse af IDABC-programmet (Interoperable Delivery of pan-European e-government services to Public Administration, Business and Citizens).

I overensstemmelse med midlerne til gennemførelse af eEurope-handlingsplanen (dvs. fastsættelse af fælles mål, benchmarking og udveksling af god praksis), lægges der i nærværende meddelelse vægt på interoperabilitet og EU-dækkende tjenester samt udveksling af god praksis, særlig en mere struktureret udveksling af bedste praksis og erfaringer inden for e-forvaltning, en systematisk evaluering af erfaringerne fra tidligere initiativer og en øget indsats for at udveksle sådanne erfaringer i form af etablering af rammer for god praksis.

Der er iværksat en række vigtige tiltag for at øge interoperabiliteten og udvekslingen af god praksis inden for elektroniske offentlige tjenester siden lanceringen af eEurope 2005. For eksempel er der inden for e-forvaltning ud over interoperabilitetsrammerne ved at blive indført et sæt rammer for god praksis i 2004 som opfølgning på konklusionerne af konferencen om e-forvaltning i Como i juli 2003 og meddelelsen om e-forvaltning¹⁸. Hvad angår e-læring, styrker det nyligt lancerede program, eLearning¹⁹, Fællesskabets indsats for at støtte udveksling af erfaringer og god praksis i hele Europa.

Det første af de foreslåede tiltag inden for offentlige tjenester sigter mod en større udbredelse af e-tjenester på de tre områder e-forvaltning, e-sundhed og e-læring (og eventuelt også området e-integration). Det er især målet at skabe grundlag for en mere effektiv udvikling af transeuropæiske onlinetjenester ved at udpege højt prioriterede indsatsområder og navnlig anvende resultaterne i overvejelserne om, hvordan det nuværende eTEN-program skal følges op.

Tiltag 4: Inden udgangen af 2005 skal der opstilles en detaljeret liste over de vigtigste indsatsområder for almen udbredelse af IKT-løsninger til levering af offentlige tjenester i EU. Dette tiltag gennemføres i to faser. I den første fase foretages en prioritering af indsatsområder, hvor afsluttede forsknings- og udviklingsprojekter og andet avanceret arbejde vil kunne støtte innovationen af offentlige tjenester i Europa. I den anden fase, der gennemføres i løbet af 2005, udforskes de udvalgte indsatsområder og gennemførelsesforslagene mere detaljeret i arbejdsgrupper sammensat af forskellige interesseparter. Resultaterne af denne fase vil bl.a. indgå i arbejdsprogrammet for et eventuelt initiativ til opfølgning af eTEN-programmet. Der vil især blive lagt vægt på at opnå tilslutning til fælles platforme og/eller standarder for indførelse af e-tjenester på et frivilligt og multilateralt grundlag.

Men ud over de fælles udfordringer, der består i at opnå interoperabilitet og udnytte erfaringer fra andre lande eller regioner, er der forskellige spørgsmål på spil i hvert af delområderne af den offentlige sektor. Derfor foreslås en række mere målrettede tiltag inden for de enkelte områder af offentlige tjenester, som dækkes af eEurope.

3.1. E-forvaltning

I 2004 er der indført et sæt rammer for god praksis inden for e-forvaltning. Dette initiativ er et svar på meddelelsen om e-forvaltning og konklusionerne af Rådets møde om

¹⁸ *E-forvaltningens betydning for Europas fremtid*, KOM(2003) 567.

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 2318/2003/EF af 5. december 2003 om vedtagelse af eLearning-programmet.

telekommunikation i november 2003, der begge udpegede kontinuitet og et sæt omfattende rammer som nøglefaktorer i udvekslingen af god praksis. For at der kan udvikles en god praksis inden for e-forvaltning, kræver det et løbende og effektivt samarbejde mellem de forskellige offentlige myndigheder i medlemsstaterne, EU-institutionerne og den private sektor.

Tiltag 5: Rammerne for god praksis inden for e-forvaltning skal gøres fuldt funktionsdygtige inden midten af 2005, idet der sættes ind på at:

- lette udveksling af god praksis og erfaringer på lokalt, regionalt, nationalt, europæisk og internationalt plan
- skabe kontinuitet i udvekslingen af god praksis
- løse kritiske problemer, der hæmmer udbredelsen af god praksis, såsom de retlige aspekter af genbrug af vellykkede løsninger, ejendomsret til systemerne og forholdet mellem dette og de offentlige udbudsprocedurer, der skal følges, samt procedurerne for indgåelse af offentlig-private partnerskaber.²⁰

3.2. E-sundhed

Kommissionen har for nylig vedtaget en handlingsplan på området e-sundhed, hvor et af hovedmålene er at fremme udveksling af bedste praksis og måling af fremskridt²¹. Medlemsstaterne har givet udtryk for, at der er behov for at udvikle standarder for interoperabilitet mellem diverse systemer og tjenester og for at undersøge, om applikationer baseret på åben kildekode kan bidrage til at nå dette mål. Mange lande, f.eks. Det Forenede Kongerige og Belgien har taget skridt til at akkreditere e-sundhedssystemer, der nu er ved at blive modeller for andre regioner. Endnu et eksempel på overensstemmelsesprøvning og akkreditering er de retningslinjer for interoperabilitet, der er udarbejdet af "Integrating the Healthcare Enterprise in Europe" (IHE). Det bør bemærkes, at udvikling af en IKT-infrastruktur til indsamling af data om patienters og sundhedsprofessionelles mobilitet samt etablering af net mellem referencecentre vil kunne bidrage til opfølgningen af igangværende refleksionsprocesser vedrørende patientmobilitet.

Tiltag 6: Etablering af en database over eksempler på bedste praksis inden for interoperabilitet på e-sundhedsområdet inden udgangen af 2005. *Udgangspunktet for dette tiltag er, at alle medlemsstater har forpligtet sig til inden udgangen af 2005 at udarbejde en national eller regional køreplan for e-sundhed, der er koncentreret om indførelse af e-sundhedstjenester, fastsættelse af mål for interoperabilitet og brug af elektroniske patientjournaler samt aspekter såsom godtgørelse af udgifter til e-sundhedsydelse. Tiltaget vil danne grundlag for vedtagelse af fælles attributter og normer, der går ud over de eksisterende standarder, som definerer produkter og tjenester af god kvalitet.*

3.3. E-læring

Midtvejsrapporten 'Uddannelse 2010', der for nylig blev godkendt af Rådet, bekræfter, at reformtempoet i uddannelsessektoren i Europa må sættes op, hvis vi skal nå de mål, der blev

²⁰ Bemærk, at Kommissionen er ved at udarbejde en grønbog om offentlig-private partnerskaber i EU.

²¹ 'E-sundhed – et bedre sundhedsvæsen for Europas borgere: En handlingsplan for et europæisk e-sundhedsområde', KOM(2004) 356.

fastlagt i Lissabon²². Rapporten fremhæver især, at det er nødvendigt at styrke samarbejdet i Europa og tilskynde til, at uddannelsessystemerne tilrettelægges med henblik på kvalitet, adgang og åbenhed over for omverdenen. For at opnå dette bør der være en tæt forbindelse mellem forskning og almen og faglig uddannelse, og der må udvikles nye tjenester baseret på elevcentrerede metoder og sund pædagogik. I de fleste tilfælde kræver integration af IKT i livslang læring dybtgående ændringer i støttegrundlaget for læring, med organisatoriske forandringer i de involverede institutioner. En sådan forandringsproces kan kun gennemføres på en vellykket og holdbar måde ved hjælp af partnerskaber mellem de forskellige interesseparter, herunder lærere, uddannelsesmyndigheder, undervisnings- og arbejdsministerier, studerende, arbejdsgivere, fagforeninger og aktører i den private sektor.

Tiltag 7: Inden udgangen af 2005 skal der udarbejdes en køreplan for aktiviteter, der fremmer et tættere samarbejde mellem interesseparterne inden for almen og faglig uddannelse, forskning, industri og den offentlige sektor for yderligere at fremme indførelsen af tjenester inden for livslang læring baseret på e-læring. Dette tiltag skal omfatte aktiviteter, der fremmer samarbejde mellem de forskellige grupper af interesseparter, og der skal sættes mål for indførelsen af livslang e-læring. Det er hensigten at lancere initiativet ved hjælp af en større konference i første halvår af 2005.

4. SIKRE OG DYNAMISKE RAMMER FOR E-FORRETNING

eEurope har medvirket til at skabe gunstige vilkår for e-forretning, idet der især er blevet lagt vægt på interoperabilitet og standardisering og på at fjerne retlige hindringer for brugen af e-forretning samt lette indførelsen af e-forretning i små og mellemstore virksomheder. Der bygges nu videre på de hidtidige resultater for at styrke initiativerne yderligere. Men med fremvæksten af nye tjenester og applikationer bliver det mere og mere klart, at det er en forudsætning for innovation inden for e-forretning og fuld indførelse af e-tjenester, at der gøres noget ved den manglende tillid til onlinetjenester. Derfor lægges der stigende vægt på sikkerhedsaspekterne af e-forretning. Et af de seneste eksempler herpå er anbefalingerne i meddelelsen om uønskede reklamehenvendelser²³.

Ligeledes sigter Kommissionens forslag til et rammedirektiv om urimelig handelspraksis²⁴ og til en forordning om samarbejde om håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse²⁵ blandt andet mod at øge forbrugernes tillid til markedet og sikre en mere gennemskuelig og effektiv håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesreglerne på tværs af grænserne.

Ud over disse aktiviteter og i overensstemmelse med konklusionerne af midtvejsrevisionen af eEurope foreslås der tre nye tiltag, der skal forbedre vilkårene for e-forretning. Det første går ud på at sikre en fuldstændig gennemførelse af direktivet om e-signaturer. Det andet sigter mod at øge forbrugernes tillid til e-handel gennem etablering af sikre og effektive mobilbetalingssystemer. Det tredje vedrører spørgsmålet om forvaltning af digitale rettigheder: en løsning på dette spørgsmål er en af de afgørende betingelser for, at der kan opstå dynamiske markeder for onlineindhold.

²² http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/et_2010_en.html.

²³ Meddelelse om uønskede reklamehenvendelser, også kaldet skidtpost ("spam"), KOM(2004) 28.

²⁴ KOM(2003) 356 endelig.

²⁵ KOM(2003) 443 endelig.

De øvrige tiltag, der foreslås i dette afsnit, hører under kategorien oplysning og udveksling af god praksis. E-forretning står over for de samme udfordringer som offentlige tjenester på nettet, dvs. manglende interoperabilitet, mangel på fælles standarder og behov for en mere effektiv erfaringsudveksling. Der går kun langsomt fremad på dette område, fordi der er så mange aktører involveret, og fordi problemerne er så komplekse. Kommissionen har til hensigt at fremme processen ved at tilvejebringe fora, hvor de vigtigste aktører kan mødes og vedtage mål og milepæle for den fremtidige udvikling.

4.1. E-signaturer

Alle medlemsstater har nu gennemført de generelle principper i direktivet om e-signaturer i national ret. Der er imidlertid stadig en række uafklarede spørgsmål om de retlige og markedsmæssige aspekter af anvendelsen af direktivet. For det første er der i dag ingen efterspørgsel på markedet efter kvalificerede certifikater og tilhørende tjenester. For det andet kræves der større interoperabilitet på området e-signaturer, for at elektroniske signaturer og tilhørende tjenester kan vinde større udbredelse.

Tiltag 8: Kommissionen vil forelægge en rapport, der analyserer anvendelsen og virkningerne af direktivet om e-signaturer, med det mål at fremme e-signaturer yderligere. Støtteaktiviteterne skal ikke kun være rettet mod de e-signaturer, der er baseret på kvalificerede certifikater, men bør også tage andre applikationer og nye teknologiske fremskridt i betragtning, f.eks. inden for mobilkommunikationsteknologi.

4.2. E-betalinger: en plan for mobilbetalinger (m-betalinger)

Tillid til onlinebestilling og –betaling er afgørende for at stimulere e-forretning og mobilhandel²⁶ (m-handel). Som det blev bemærket i midtvejsrevisionen, må der gøres en særlig indsats for at indrette effektive procedurer for mikrobetalinger og behandle politiske spørgsmål i forbindelse med m-betalinger.

Dette tiltag er koncentreret om betalingstjenester til mobiltelefoner og andet mobilkommunikationsudstyr. Mobilbetalinger har potentiale for at blive et vigtigt segment af detailbetalingsmarkedet og dermed bidrage til et effektivt europæisk betalingsområde. De er også en forudsætning for, at der kan udvikles et velfungerende marked for avancerede mobiltjenester i EU.

Men på trods af de store forventninger er der endnu ikke noget mobilbetalingssystem, der har vundet nævneværdig accept på markedet. På denne baggrund bliver det stadig vanskeligere for individuelle initiativer at nå den nødvendige kritiske masse og forblive rentable på lang sigt. Dette fører til opsplittning af markedet og forsinkelse i fremvæksten af m-handel, som er et vigtigt delsegment under e-forretning.

Tiltag 9: En plan for mobilbetalinger skal godkendes af de vigtigste interesseparter inden udgangen af 2005. Formålet med planen er at fastlægge mål og opstille en pragmatisk køreplan for interoperable mobilbetalinger, idet der så vidt muligt tages hensyn til eksisterende initiativer, navnlig det standardiseringsarbejde, der udføres på området af de europæiske standardiseringsorganisationer. For at få gennemslagskraft bør planen støttes af en kritisk masse af markedsaktører, både i finans- og telekommunikationssektoren. Desuden bør der indhentes støtte fra relevante offentlige myndigheder.

²⁶ Mobilhandel og mobilbetalinger er handel og betalinger, der udføres via mobilkommunikationsnet.

4.3. Forvaltning af digitale rettigheder

En af hovedfordelene ved bredbånd er muligheden for at tilbyde slutbrugerne et sømløst net af audio-, video- og datatjenester. Imidlertid afhænger fremtiden for indholdsdistribution via bredbåndsnet og mobilapplikationer i høj grad af vilkårene, hvorunder denne type medieindhold produceres, leveres og sælges til slutbrugerne.

Udbredelsen af bredbåndsnet og muligheden for meget hurtigt at overføre store mængder multimedieindhold gør det særlig vigtigt at sikre, at digitalt indhold stilles til rådighed på passende betingelser, der tilgodeser alle berørte parter interesser. I den forbindelse kan teknologier til forvaltning af digitale rettigheder (Digital Rights Management - DRM) skabe incitament til udvikling af indhold, navnlig ved at sikre, at rettighedshavere får deres vederlag, at der betales for e-indhold, og at ulovlig kopiering forhindres. Dette kan opmuntre indholdsproducenter til at gøre deres indhold tilgængeligt og dermed tilskynde brugerne til at anskaffe sig en bredbåndsforbindelse.

DRM-systemer og -tjenester er et nøgleelement i distribution af e-indhold. Der findes tekniske beskyttelsesforanstaltninger og DRM-systemer, og man er ved at afprøve forskellige forretningsmodeller, bl.a. for distribution af musik og film via internet – alt sammen med varierende succes. Retsgrundlaget for tekniske beskyttelsesforanstaltninger og DRM-systemer er direktivet om ophavsret (2001/29/EF).

Men situationen er langt fra tilfredsstillende. Markedsudviklingen bremses af manglende enighed mellem interesseparterne om forvaltning af digitale rettigheder, når det gælder faktorer såsom interoperabilitet og standardisering, forbrugernes ønske om privatlivsbeskyttelse, balancen mellem afgifter for privat brug og anvendelse af tekniske beskyttelsesforanstaltninger eller DRM-systemer, konsekvenserne af brugen af DRM-systemer for undtagelser fra ophavsretten og DRM-systemernes effektivitet, når det gælder om at forhindre piratkopiering.

For at lette indførelsen af DRM-systemer er der brug for en dialog med et udvalg af interesseparter, der repræsenterer forskellige led i værdikæden, og som kan være med til at opstille retningslinjer for den videre udvikling. I samarbejde med de relevante tjenestegrene i Kommissionen er der derfor nedsat en gruppe på højt plan vedrørende forvaltning af digitale rettigheder.

Tiltag 10: I løbet af 2004 skal gruppen på højt plan vedrørende forvaltning af digitale rettigheder udarbejde en oversigt over de teknologiske, økonomiske og retlige udfordringer i forbindelse med forvaltning af digitale rettigheder samt fremsætte strategiske anbefalinger om, hvordan vi kommer videre fra dialog til handling.

4.4. Mod større udbredelse af e-forretning

Et af målene for eEurope 2005-handlingsplanen var, at der inden udgangen af 2003 under anførelse af den private sektor skulle tilvejebringes interoperable løsninger på elektroniske transaktioner, sikkerhed, indkøb og betalinger. Trods betydelige anstrengelser er dette mål endnu ikke nået²⁷. Desuden bemærkes det i meddelelsen om midvejsrevisionen, at

²⁷ Se f.eks. rapporten fra CEN-ISSS-gruppen vedrørende standarder for e-forretning, offentliggjort i juli 2003, <http://www.cenorm.be/cenorm/businessdomains/businessdomains/informationssociety/standardizationsystem/ebusiness+and+ecommerce/ebusiness+focus+group/reportfinal.pdf>

utilstrækkelig interoperabilitet fortsat er en væsentlig hindring for indførelse af nye forretningsmodeller, der kan øge produktiviteten og konkurrenceevnen. Til dette formål er der iværksat yderligere stimulerende tiltag. Handlingsplanen for standardisering af e-forretningstjenester støtter især udviklingen af et dynamisk e-forretningsmiljø, baseret på resultater fra det integrerede projekt under det sjette rammeprogram for forskning og udvikling og på et interoperabilitetscenter for virksomheder, "Enterprise Interoperability Centre". Desuden er der planlagt en konference om interoperabilitet i 2004.

Tiltag 11: *Der skal skabes forudsætninger for, at et interoperabilitetscenter for virksomheder, "Enterprise Interoperability Centre", kan træde i funktion inden udgangen af 2005. Den utilstrækkelige interoperabilitet mellem forretningsapplikationer hæmmer fortsat indførelsen af nye former for samarbejde, hvor man deles om virksomhedsprocesser, ressourcer, kvalifikationer og i sidste ende viden. Ofte er det en overflod af standarder, der hæmmer interoperabiliteten, snarere end mangel på standarder. På denne baggrund er der iværksat et integreret projekt under IST-temaet under det sjette rammeprogram med det formål at bidrage til interoperabilitet mellem virksomheder. Resultaterne vil blive formidlet gennem et interoperabilitetscenter for virksomheder, der vil træde i funktion, når dets forretningsplan er godkendt af Kommissionens tjenestegrene i april 2005. Alle interesseparter, herunder den private sektor og medlemsstaterne, vil blive opfordret til at spille en aktiv rolle i dette nye centers arbejde, så der skabes et fælles forum for drøftelse af spørgsmål om interoperabilitet.*

Det er også tanken at styrke forbindelsen mellem politikker og initiativer vedrørende e-forretning, innovation og iværksætterkultur ved at bygge på eksisterende, velfungerende fora såsom det europæiske støttenetværk for e-forretning, e-Business Support Network (eBSN). Samtidig tilbydes små og mellemstore virksomheder specialiseret rådgivning om, hvordan de lægger en e-forretningsstrategi med henblik på at få mest muligt ud af IKT-mulighederne, tilpasse virksomhedsprocesser og gennemføre de nødvendige ændringer. Når disse forskellige aktiviteter bringes sammen, øges muligheden for at opnå en mere effektiv udveksling af bedste praksis og en bredere indsigt i, hvordan IKT kan forbedre små og mellemstore virksomheders forretningsresultater.

Tiltag 12: *Inden udgangen af 2005 skal der etableres en database over bedste praksis med hensyn til e-forretning blandt små og mellemstore virksomheder. Det første skridt i denne proces bliver at afholde en konference om e-forretning, innovation og iværksætterkultur for at drøfte virkningerne af strategierne for e-forretning på regionalt, nationalt eller europæisk plan. Dernæst vil konkrete eksempler på bedste praksis blandt små og mellemstore virksomheder, der anvender e-forretning, indfører innovative måder at drive virksomhed på eller producerer innovative produkter, blive samlet i en database. Denne samling af eksempler på bedste praksis vil blive formidlet ad eksisterende kanaler, såsom det europæiske støttenetværk for e-forretning (eBSN). Desuden vil muligheden for at skabe et netværk af IKT-ekspertisecentre, der mobiliserer små og mellemstore virksomheders, teknologiudvikleres og akademiske organisationers og forskningsorganisationers ekspertise og ressourcer, blive undersøgt i løbet af 2004, med det formål at udpege succesfaktorer for effektiv formidling og brug af IKT og e-forretning i små og mellemstore virksomheder i Europa. Der vil blive knyttet forbindelser til fora som f.eks. eBSN, hvor det er relevant.*

5. TILTAG VEDRØRENDE E-INTEGRATION

En styrke ved den nye teknologi er, at den giver mulighed for at fremme integration på en helt ny måde. Informations- og kommunikationsteknologi gør det lettere at udvikle dagligdags produkter og -tjenesteydelser, der bliver nemmere og nemmere tilgængelige, f.eks. kan man anvende støtteteknologier til at skabe en umærkelig grænseflade til en lang række produkter og tjenester. Tjenesteydelser, der leveres via internettet, er tilgængelige nårsomhelst og hvorsomhelst og dermed lettere at få adgang til for personer med nedsat mobilitet.

EU's indsats inden for forskning og teknologisk udvikling er med til at højne det tekniske stade. I det sjette rammeprogram er der et særligt område under forskningstemaet informationsfundet, der er rettet mod e-integration. Målet er at fremme e-integration som et nøgleelement i informationsfundet og at anvende tekniske løsninger, der kan virkeliggøre vores vision om et samfund baseret på lige adgang og deltagelse for alle i Europa. De offentlige myndigheder kan være nødt til at spille en aktiv rolle for at sikre, at de muligheder, som de nye teknologier byder på, udnyttes på en sådan måde, at alle får adgang til informationsfundet, og at der ikke dannes nye skel.

Høringen om midtvejsrevisionen fremhævede bekymringerne om e-integration og it-kløftaspektet, og der var bred enighed om, at der er behov for yderligere tiltag, særlig i lyset af udvidelsen og de stigende socio-økonomiske virkninger af IKT. Der blev efterlyst to typer af tiltag. For det første blev det påpeget, at der er brug for bedre og mere omfattende data og analyser, for at det kan vurderes, hvor store regionale og sociale skævheder der er i udbredelsen af informations- og kommunikationsteknologi, samt hvad der er årsagen til den lavere udbredelse blandt visse grupper af brugere, f.eks. kvinder. For det andet bør bestemte praktiske foranstaltninger styrkes og nye foranstaltninger udformes med henblik på e-integration. Det gælder bl.a.:

- retningslinjer for multiplatformsstrategier for at øge adgangen til og udvide brugen af e-tjenester, f.eks. via digital-tv, mobilplatforme eller trådløse lokalnet
- gennemførelsesmål for europæiske standarder for e-tilgængelighed og anvendelighed (f.eks. offentlige indkøb, retningslinjer for webtilgængelighed (WAI), design for alle og mærkning) samt yderligere forskning på dette område
- videre udvikling af offentlige internetadgangspunkter
- oplysning og udbredelse af it-færdigheder på en måde, der tager hensyn til forskelle mellem kønnene, og navnlig blandt de grupper, der risikere at blive udelukket, eller som har særlige behov (f.eks. ældre og handicappede, lavtuddannede, lavtlønnede, immigranter) samt tilrådighedsstillelse af passende indhold og tjenester.

Tiltag 13: Inden midten af 2005 bør indsatsområderne for e-integration tages op til fornyet overvejelse på grundlag af en grundig analyse af baggrunden for e-integration, og der bør opstilles en række specifikke, realistiske mål. Resultatet af overvejelserne vil være til støtte for andre initiativer på EU-plan, der er relevante for e-integration, særlig på områderne social integration, beskæftigelse, uddannelse samt forskning og udvikling. Der bør udvikles mere sammenhængende, strategiske og integrerede strategier, der sikrer at politikker vedrørende e-integration og e-tilgængelighed styrkes og styrkes af andre politikker for at fremme sociale integration, navnlig i forbindelse med udformningen af nationale handlingsplaner for social integration. På baggrund af den voksende udbredelse af

informations- og kommunikationsteknologi vil større e-integration bidrage til målene om samhørighed og vækst, som fastlagt i Lissabon-strategien. De forberedende skridt vil blive taget i 2004. Kommissionen vil analysere situationen og yde strategiske vejledning, navnlig gennem eEurope-rådgivningsgruppen og gruppen på højt plan vedrørende beskæftigelse og informationssamfundets sociale dimension²⁸.

6. BENCHMARKING AF eEUROPE

Et af hovedformålene med denne ajourføring er at forbedre gennemførelsen af eEurope-handlingsplanen. I den forbindelse spiller benchmarking en central rolle. Benchmarking er et afgørende element i den åbne koordineringsmetode, der anvendes i handlingsplanen. Ved at gøre benchmarkingindikatorerne lettere tilgængelige og mere relevante kan vi øge udbyttet af handlingsplanen.

Det er klart, at revision af handlingsplanen ikke bør påføre medlemsstaterne og virksomhederne nye statistiske byrder. Imidlertid viste midtvejsrevisionen klart, at det er nødvendigt at undersøge, hvor stort udbyttet er af de tiltag, der støttes under eEurope. Derfor må der lægges øget vægt på at analysere virkningerne. Desuden er det af afgørende betydning, at måleindsatsen gøres mere synlig. Den ajourførte handlingsplan vil skabe øget opmærksomhed om benchmarking ved at rette indsatsen mod tre hovedpunkter:

For det første skal indikatormålinger være mere synlige og nemmere at bruge. Hidtil er oplysningerne blevet offentliggjort på eEurope-webstedet og analyseret årligt i en benchmarkingrapport fra Kommissionen. For at øge opmærksomheden om og virkningerne af handlingsplanen vil Kommissionen oprette et nyt domæne vedrørende eEurope-benchmarking under Eurostats formidlingsdatabase, med gratis adgang via internet. Desuden vil Kommissionen foretage en grundig omarbejdning af sin fremstilling af eEurope på nettet for at kombinere et bredere udvalg af datakilder med baggrundsanalyser.

For det andet er der brug for en mere omfattende analyse af virkningerne. Der vil fortsat blive fremlagt en detaljeret analyse af benchmarkingdataene forud for Det Europæiske Råds møder, men disse data bør suppleres med analyser af virkningerne af foranstaltningerne under eEurope, særlig hvad angår bidrag til Lissabon-målene. For eksempel bør der forelægges sammenlignelige data om tredjelande. Endvidere bør der lægges vægt på eEurope-tiltagenes resultater, for så vidt angår bidrag til vækst, jobskabelse, effektivisering af tjenester, samhørighed og bæredygtighed.

For det tredje bør benchmarkingindsatsens politiske relevans øges, ved at der skabes en bedre balance mellem dataenes rettidighed og pålidelighed. Rådets resolution om eEurope fastsatte, at de fleste benchmarkingindikatorer skulle komme fra undersøgelser gennemført af nationale statistikkontorer og koordineres af Eurostat. Fordelen herved er, at man får data af høj kvalitet. Det var imidlertid ikke muligt at forelægge data for alle medlemsstaterne for første kvartal 2003 forud for Det Europæiske Råds forårstopmøde i 2004. En ny forordning om fællesskabsstatistikker om informationssamfundet vil fremover sikre, at der sker en rettidig årlig ajourføring af data fra EU-25 for hovedparten af benchmarkingindikatorerne. Endvidere

²⁸ http://europa.eu.int/comm/employment_social/knowledge_society/esdis_en.htm

bør man forsøge at supplere de nationale undersøgelser med et fleksibelt svarsystem, så de politiske beslutningstagere får adgang til ajourførte data.

Tiltag 14: Der skal oprettes et 'eEurope Online' - en integreret web-plattform for eEurope, der støttes af en fleksibel ordning for indsamling og rapportering af svardata. Tiltaget består af to dele:

- *En integreret web-baseret informationstjeneste om eEurope: Den første fase skal i slutningen af 2004 udmunde i et omarbejdet websted, der indeholder alle benchmarkingdata og links til andre relevante kilder, f.eks. Eurostats database NewCronos. I den anden fase, der afsluttes i midten af 2005, skal der foretages analyser af officielle statistikker.*
- *En fleksibel ordning for indsamling og rapportering af svardata: Modinis-programmet vil blive brugt til at supplere de nationale statistikkontoreres undersøgelser med målrettet dataindsamling inden for områder, hvor der ikke foreligger officielle statistikker. Kommissionen vil fremlægge forslag herom i løbet af 2004 efter høring af medlemsstaterne.*

7. INFORMATIONS- OG KOMMUNIKATIONSTEKNOLOGIENS BIDRAG TIL LISSABON-STRATEGIEN

eEurope-initiativet blev lanceret for at støtte Lissabon-strategien. Når den nuværende eEurope-handlingsplan går ind i sit sidste år i 2005, vil Lissabon-strategien selv være genstand for en midtvejsevaluering. Der bør derfor nu iværksættes en detaljeret analyse af, hvordan informations- og kommunikationsteknologi kan medvirke til at nå Lissabon-målene. Det bliver mere og mere klart, at informations- og kommunikationsteknologi er afgørende for at øge produktiviteten og integrationen, og dermed at IKT-stimulerende foranstaltninger såsom eEurope har betydning. Imidlertid er det på tide at overveje, om de specifikke instrumenter og mål, der er fastlagt for eEurope, er de rette, eller om der kan opnås større virkninger med et nyt udvalg af politiske redskaber. Endvidere har eEurope hele tiden lagt vægt på udbredelse af internettet, parathed til at indføre IKT og, på det seneste, levering af tjenester. I meddelelsen om midtvejsrevisionen blev det fremhævet, at der fremover må lægges mere vægt på at levere løsninger. Dette indebærer, at vægten flyttes fra udbuds- til efterspørgselssiden og fra måling af udbredelsen af IKT til undersøgelse af virkningerne.

Derudover er Lissabon-strategien baseret på princippet om et sæt politiske mål, der danner en ligevægtig helhed på tværs af de økonomiske, sociale og miljømæssige områder. Informations- og kommunikationsteknologi har en vigtig rolle at spille på hvert af disse områder. Tiden er derfor inde til at overveje, om et eventuelt initiativ til opfølgning af eEurope bør tilrettelægges således, at det er muligt at lægge større vægt på bæredygtighed på det sociale og miljømæssige område, for så vidt som vækst også er af afgørende betydning for at nå de øvrige Lissabon-mål. Der vil blive tilstræbt en nøje sammenhæng med de nye finansielle overslag, og handlingsplanen til opfølgning af eEurope vil bl.a. bygge på en tættere forbindelse mellem de politikker for indførelse af tjenester, forskning og regulering, der anbefales i de finansielle overslag.

Det er også nødvendigt at se på virkningerne af eEurope på internationalt plan. Adskillige partnerlande har vist interesse for EU's strategi. En række lande har brugt eEurope-initiativet som udgangspunkt for at udvikle deres egne foranstaltninger. Der er indledt dialoger om

politik og regulering mellem EU og dets partnere, som har fået en naturlig forlængelse i gennemførelsen af samarbejdsprogrammer²⁹. Dette er tilfældet med partnerlande i Asien,³⁰ Latinamerika³¹ og Middelhavsområdet³². Desuden svarer nøgleområderne og temaerne under eEurope 2005 nøje til de områder, der på internationalt plan er udpeget som afgørende for at fremme informationssamfundet, navnlig i rammerne for FN's verdenstopmøde om informationssamfundet (WSIS), der holdt sin første samling i Geneve i december 2003.

Tiltag 15: Forud for Det Europæiske Råds forårstopmøde i 2005 vil Kommissionen forelægge en strategisk analyse af eEurope i forbindelse med den sammenfattende rapport og retningslinjerne for informations- og kommunikationsteknologiernes støtte til Lissabonstrategiens anden fase frem til 2010. Dette tiltag består af to hovedelementer. For det første vil der i andet halvår af 2004 blive iværksat en evaluering af eEurope's bidrag til Lissabonstrategien. Denne evaluering vil bygge på tidligere evalueringer og vurderinger af virkningerne og udmunde i en samlet vurdering af virkningerne af eEurope. For det andet vil der med bistand fra eEurope-rådgivningsgruppen blive iværksat en refleksionsproces med henblik på at overveje mulighederne for fremtiden.

8. KONKLUSION

Denne meddelelse indeholder en ajourføring af handlingsplanen eEurope 2005. Formålet er at behandle en række aspekter, der blev udpeget som vigtige indsatsområder under høringen i forbindelse med midtvejsrevisionen. Meddelelsen kan ses som et forberedende skridt mod fastlæggelse af en ny politisk ramme for politikken for informations- og kommunikationsteknologi i Europa. I dette øjemed lægges der særlig vægt på dialog mellem interesseparterne og udveksling af god praksis med henblik på at finde midler til at opnå resultater, snarere end på at fastlægge grundlæggende nye mål. Desuden understreges det, at det er vigtigt at gennemgå en vurderings- og evalueringsfase, før der foreslås og iværksættes en eventuel opfølgningshandlingsplan. Det er især nødvendigt at tydeliggøre, hvordan informations- og kommunikationsteknologi kan medvirke til at nå Lissabon-målsætningerne om vækst, samhørighed og bæredygtighed.

Lissabonstrategien er udtryk for et klart politisk engagement i at sikre, at EU bliver den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi inden 2010. Hvis EU skal spille en førende rolle i det globale informationssamfund, er det nødvendigt, at alle tre grundtemaer i Lissabonstrategien indarbejdes fuldt ud i IKT-politikken. Det drejer sig om vækst og konkurrenceevne, samhørighed og bæredygtighed. Disse temaer udgør en rettesnor for overvejelserne om de næste skridt efter 2005, hinsides den nuværende eEurope-handlingsplan. Der bør også tages hensyn til nye politiske retningslinjer, f.eks. med henblik på at beskytte borgernes/brugernes/forbrugernes interesser, tilvejebringe industripolitiske redskaber samt styrke e-integration.

²⁹ For eksempel har tiltrædelseslandene vedtaget en handlingsplan, eEurope+, der er inspireret af eEurope, og de nordeuropæiske lande har lagt en lignende strategi. Også Sydøstasien og nye vækstøkonomier som Brasilien, Mexico og Marokko har vedtaget "e-strategier".

³⁰ ASIA IT&C har samarbejdet med asiatiske udviklingslande siden 1999, og har støttet projekter inden for områder som landbrug, undervisning, sundhed, transport, turisme og elektronisk handel.

³¹ "@LIS" (Alliance for the Information Society), lanceret i 2002 i Sevilla.

³² En ny strategi for telekommunikationspolitikken ("New Approach for Telecommunications Policies" - NATP) og et program for udvikling af informationssamfundet (EUMEDIS)

Men en sådan evaluerings- og forberedelsesfase er kun umagen værd, hvis den nyder fuld opbakning fra medlemsstaterne. Derfor opfordrer Kommissionen alle 25 medlemsstater til at bekræfte deres støtte til eEurope 2005-handlingsplanen og dens nuværende mål. Desuden anmoder den medlemsstaterne om at spille en aktiv rolle for at sikre, at de nye initiativer bliver en succes, navnlig hvad angår indførelse af nye tjenester inden for e-forvaltning, e-læring og e-sundhed.